

SCHAAI

SCHAAI

Hanne Van Gils

Roman

2022

Beefcake Publishing

SCHAAI

Kempisch dialectwoord met dubbele betekenis:

1) Schade

(voorbeeldzin: Der is schaaï aan mennen otto.

→ Er is schade aan mijn wagen.)

2) Schuld

(voorbeeldzin: Waddis men schaaï?

→ Hoeveel bedraagt mijn schuld?)

I know what died that night, it can never be brought back to life
Once again, I know
I know I died that night and I'll never be brought back to life
Once again, I know

AFI – Bleed Black

Bram

DINSDAG

Een venijnige pijnscheut schoot door zijn enkel, toen hij zijn voet verzwikte op een loszittende tegel van het voetpad. Hij vloekte. Moeizaam manoeuvrerend met zijn rugzak half op zijn rug en zijn laptop in zijn hand, liep Bram licht hinkend, gehaast en slalomend tussen de mensen op het voetpad. Hij was aan de late kant en kon het zich niet permitteren nog een keer te laat op school te komen, zeker niet na zijn uitbrander van gisteren. Vaak was zijn laattijdigheid de schuld van de vrienden van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Deze keer was het een combinatie van factoren. Om te beginnen was hij eerder laat de deur uitgegaan. En bij het afzetten van de jongste aan de crèche, vond de vriendelijke kinderverzorgster het het uitgelezen moment om het nieuwe beleid wat betreft warm eten uit te leggen. Hij had moeite om het gesprek zo beleefd mogelijk in de kiem te smoren, want hij probeerde niet te ongeïnteresseerd over te komen. Van zijn gedachte ‘bespreek dit gewoon met zijn moeder als die hem vanavond komt ophalen’, had hij onmiddellijk spijt omdat hij Lies’ gezicht voor zich zag als ze zou weten dat hij dat gedacht had. Hij hoopte maar dat hij straks een accuraat verslag aan haar kon geven. Hij had immers niet alle details opgeslagen, zijn hoofd zat al bij het vertrekuur van de trein dat elke seconde dichterbij kwam.

Een ouder vrouwtje met een trolley versperde het hele voetpad met haar traag geschuifel en toen Bram de straat opsprong om te demarreren, werd hij opgeschrikt door een luid en heel agressief getoeter van de auto die hem maar nipt kon ontwijken. Hij stak verontschuldigend zijn hand op, wat werd beantwoord met een dikke middelvinger. Bram stak zijn duim op en liep snel door. Hij kon de treinen al zien op de perrons. Hij stormde het station van Antwerpen-Berchem in en spurttte langs de roltrap omhoog. Zijn trein stond er nog en luttele seconden voor het fluitsignaal klonk, sprong hij erin. Vertragingen zijn er enkel als je zelf zeeën van tijd hebt, grinnikte hij, allang blij dat hij op de trein zat. Het was al aardig druk, maar hij vond toch nog een zitplaats. Hij zuchtte opgelucht en uitgeput en schonk zijn overbuur een beleefde glimlach. Die dook, zonder de begroeting te beantwoorden, terug in zijn krant.

Bram, die wel gewend was aan de starre houding van forenzen, liet het niet aan zijn hart komen en haalde zijn telefoon boven. Hij ontgrendelde hem en een foto van een gelukkig gezin met twee schattige kinderen kwam tevoorschijn. Bij het zien van die foto, kreeg hij steeds een warm gevoel. De foto was genomen tijdens een vakantie en bracht hem altijd voor enkele ogenblikken terug naar hun verblijf op het Zweedse platteland, waar iedereen ontspannen en gelukkig was en waar hij de hechtheid van zijn eigen gezin als een warm deken had aangevoeld. Het leven was er rustig en eenvoudig en ze hadden genoeg aan enkel elkaar. Hij opende de app van Smartschool en zag dat hij vier mails had. Twee waren van Birte, de nieuwe collega die nog niet beseftte dat niet iedereen het haar in dank afnam dat ze haar voltallige team collega's van tweehonderd mensen eerst mailde met de vraag of iemand haar USB-stick had gezien (mail vergezeld van de melding 'URGENT'), om tien minuten later een tweede mail naar iedereen te sturen met de boodschap: *'Heb hem gevonden, zat gewoon in de binnenzak van mijn ander jasje, bibi'*. Bram glimlachte bij de gedachte aan de collega's die zich aan zulke mailtjes écht ergerden en zelfs woorden als 'tijdverlies' in de mond durfden nemen. Een mailtje was van Manar, een van zijn leerlingen. Het onderwerp van de mail was 'Hoi'. Hij klikte het mailtje open. Ze schreef: *'Hoi meneer Bram, ik wil nu al even zeggen dat ik mijn huiswerk niet gemaakt zal hebben. Papa was weer erg boos en de laptop is kapot. Ik wil het gerust straks in de naschoolse les maken. Sorry!!!! Manar'*. Bram zuchtte. Hij kende Manar goed genoeg om te weten dat dit geen flauwe uitvlucht was. Hij had haar tirannieke vader al een keertje ontmoet op een oudercontact dat bijna uitgemond was in een handgemeen, toen Manars vader had gehoord dat Bram in de klas had gesproken over de veiligste en meest praktische anticonceptie voor meisjes. Hij beantwoordde haar mailtje kort: *'Beste Manar, zit er maar niet mee. We zien wel op welke manier je toch in orde kan zijn met je taken. Groetjes, meneer Vissers'*. Het feit dat een van zijn leerlingen op deze beleefde manier liet weten dat het niet was gelukt haar huiswerk te maken, zag hij al als een overwinning.

Toen hij in de school begon, was hij al blij dat zijn leerlingen van 4 verzorging-voeding hem een blik waardig gunden toen ze het kale en on-

gezellige lokaal binnenwandelden. Hij werd in oktober aangenomen voor een interimopdracht van een leerkracht die ziek thuis was. ‘Burn-out’, wist de ene, ‘depressie’, beweerde de andere, ‘gewoon lui en een dikke profiteur’, zei een derde ferm. Het kon Bram niet schelen, hij was al lang blij dat hij na enkele sollicitatie-fiasco’s aan de slag kon. Dit zou zijn eerste onderwijsjob worden en hij was uiterst gemotiveerd. Hij was zijn vorige baan kotsbeu en was, zoals dat clichématig heet, toe aan een nieuwe uitdaging.

Hij had een eerder cynisch welkom gekregen op het atheneum. De directrice was vriendelijk, al zag ze er tijdens het kennismakingsgesprek doodmoe uit, maar had weinig te melden over klaswerking, leerlingendossiers of plannen van aanpak. Daarvoor had ze verwezen naar collega Gerry. Onwennig was Bram de leraarskamer binnengestapt. Daar heerste de sfeer van hoe hij zich een leraarskamer voorstelde: enkele kliekjes zaten rond reusachtige bakken snoep, en alhoewel het nog maar half negen in de ochtend was, werd er al duchtig in gepraaid. Bij de koffiemachine stonden enkele mannen te praten over een probleem met een machine in de praktijkklas. Bram keek even rond om vervolgens te beslissen dat hij zich tot de mannen zou wenden om te vragen waar hij Gerry kon vinden. Deze beslissing werd ook gedeeltelijk gemaakt door een van de snoepende vrouwen die zich, na een stil gefezel van haar collega’s omdraaide om haar as en hem over haar brillette aan te kijken, haar wenkbrauwen te fronsen en zich vervolgens terug op haar vriendinnen en de bak snoep te concentreren. Een beetje aarzelend stapte hij op de drie mannen af. Ook hier waarschuwde de collega die hem zag afkomen zijn collega’s door even te wijzen en iets te fluisteren. De collega die met zijn rug naar Bram stond, draaide zich onmiddellijk om. Niet erg subtiel, maar hun blik leek al iets uitnodigender, dacht Bram te interpreteren. Vragend keken de mannen hem aan. Een was een dertiger. Krullend haar, open gezicht. De twee anderen waren ouder, een had een opvallende bril met dik montuur, de derde kweekte een snorretje waarvan niet helemaal duidelijk was wat daarvan de bedoeling was. Het leek op een soort probeersel, maar echt succesvol was het niet. De collega met de poging tot snor was de eerste die iets zei. Van zodra hij zijn mond opendeed, werd de complete ravage van wat ooit een gebit was, zichtbaar. De ruïne stootte een bijpassende geur uit en Bram kon naar niks anders kijken en aan niks anders denken dan ‘Laat die vent zijn mond terug dichtdoen en wel

nu direct', tot de inhoud van zijn boodschap tot hem doordrong. Hij focuste opnieuw op de ogen, hoewel de tanden fascinerender waren dan het fletse grijs een tiental centimeters daarboven. Hij antwoordde met een blik waarvan hij hoopte dat hij er zowel vastberadenheid en teleurstelling in stak: 'Nee ik ben hier niet voor een levering, ik word jullie nieuwe collega en ik vroeg me af waar ik Gerry kon vinden.' De twee mannen die hun mond nog niet hadden opengedaan, moesten moeite doen om hun lach in te houden, zag Bram. Rotte Tandmans fronste zijn wenkbrauwen en trok een pruilmondje. Met een vaag gebaar wees hij naar een collega die op de hoek van een tafeltje alleen zat en helemaal opging in zijn smartphone. 'Dat is Gerry', zei hij en hij draaide zich weer om naar zijn collega's. Het geginnik achter zich latend, stapte Bram af op de roodharige man die daar in z'n eentje zat en nam plaats op de lege plek tegenover hem. 'Gerry?' vroeg hij aarzelend. Gerry antwoordde grommend, zonder zijn blik van zijn telefoon af te halen. 'Ik ben een nieuwe collega en zou bij jou terecht kunnen voor wat meer info', zei Bram. Gerry was klaar met het tokkelen op zijn telefoon, of had door dat deze stoorzender niet vanzelf zou verdwijnen en legde zuchtend zijn telefoon neer. Gerry had de meest lege, nietszeggende blik die Bram ooit had gezien. In vergelijking met deze man, had Flets Grijs van de koffiemachine een woeste, uitdagende, spannende blik. Gerry bekeek Bram eens goed, zuchtte nog een keertje en vroeg ten slotte in welke klas Bram zou komen lesgeven. Hij antwoordde dat hij leerkracht algemene vakken in 4 bso zou worden. 'Ah, voor de Swa,...' antwoordde Gerry. Bram keek niet-begrijpend. 'De Swa,' ging Gerry verder, 'die komt voorlopig nog niet terug. Reken er maar op dat je hier voor een paar maanden vastzit.' Hij klonk als een rechter die het vonnis van een jarenlange celstraf uitsprak. Bram was niet naïef. Deze school had geen goede reputatie: torenhoge afwezigheidscijfers, slechte buurt, veel moeilijke leerlingen, drugs, agressie, noem maar op. Maar hij ging er wel vanuit dat ergens kunnen blijven werken en een vaste vorm van inkomen hebben, voor de meeste mensen wel goed nieuws betekende. Misschien toch wat naïef.

Bram glimlachte zo vriendelijk als hij kon. De motivatie van honderd procent van de collega's waarmee hij had gesproken of op een andere manier gecommuniceerd, over een brilletje iemand vorsend aankijken viel in dit geval ook onder communiceren, was duidelijk ver te zoeken. Gelukkig was het een groot team, hij zou vast iemand vinden waarmee het wel fijn samenwerken zou zijn. Helaas had hij deze saaie Gerry nodig voor informatie. Hij voelde instinctief aan dat het heel lang en moeilijk zoeken zou zijn

naar een overeenkomst tussen hem en deze man die een oog op hem en een op zijn smartphone kon richten. Tegelijkertijd.

Toch liet hij zich niet uit het lood slaan. Hij merkte dat hij niet meer glimlachte, dus dat herstelde hij snel. Hij hoopte maar dat hij hierdoor niet als een grijnzende freak overkwam en vroeg snel naar de werking van de school, de inhoud van de lessen, het jaarplan van 'de Swa' en wat hij moest weten over de leerlingen. Gerry, die bij elke vraag van Bram wat verder naar achteren leunde, zuchtte nog maar eens en richtte toen zijn blik op een onbestemd punt ergens rechts achter Brams schouder. Dat Gerry geen zin had in deze vragen, stak hij niet onder stoelen of banken, maar ten slotte stond hij, onvermijdelijk zuchtend, zijn favoriete vorm van expressie, recht en gebaarde dat Bram hem moest volgen. Dat deden ook de ogen van alle vrouwelijke collega's die hen met malende kaken nastaarden. De heren aan de koffiemachine hadden geen interesse, die hadden hun taak volbracht. Bram volgde Gerry naar het gedeelte van de leraarskamer waar de printers stonden, de vaste computers en ook hoge kasten. Gerry trok een van de deuren open, keek in de kast, sloot de deur weer en opende een tweede. Toen vond hij blijkbaar wat hij zocht. Hij nam er enkele grote ringmappen uit en legde ze met een klap op de tafel. Omdat er toen niks volgde van initiatief of uitleg, opende Bram een van de kasten. Hij zag werkbundels over allerlei thema's. Het zag er ongeordend en slordig uit. Vragend bekeek hij Gerry. Die leek hem spottend aan te kijken. 'De Swa was niet het type 'gemotiveerde en voorbereide leerkracht' om het zacht uit te drukken', grinnelde Gerry. Hij leek erg in zijn nopjes met zijn ironie. Bram kreunde onhoorbaar. Hij had al snel door dat hij helemaal van nul zou moeten beginnen. Maar hij was wel gemotiveerd en hij wilde zich koste wat kost bewijzen. Hij had ook al lang door dat deze Gerry hem niks wijzer zou kunnen maken en dat hij dus op zichzelf zou zijn aangewezen. Een sprong in het diepe. Van een uitdaging gesproken! Hij vroeg of hij de kasten mocht meenemen ter inspiratie. Gerry bekeek hem alsof hij net had voorgesteld om spontaan een middagtoezicht over te nemen en knikte ten slotte ter bevestiging. Bram vroeg hem nog wie zijn rechtstreekse collega's zouden worden, zodat hij misschien een vorm van samenwerking zou kunnen forceren. Gerry keek even rond en wees dan naar een jong meisje dat achter de computer zat. 'Nadia!' riep hij. Het meisje draaide zich om. Ze had een open en vriendelijke blik. 'Dit is de vervanger van de Swa, geeft algemene vakken in 4VV, hij heet...' Hij keek vragend naar Bram. 'Ik ben Bram', antwoordde die, zijn blik uitsluitend op Nadia gericht. Zo zag hij niet dat Gerry even verbaasd

zijn wenkbrauwen optrok. 'Bram dus', besloot Gerry en hij maakte aanstalten om terug naar zijn boekje van de tafel te vertrekken. 'Hoi,' zei Nadia, 'ik geef les in 3VV. Als je info nodig hebt, dan vraag je het maar.' En ze draaide zich terug naar haar computer. Brams zuchtte opgelucht. Toch een vriendelijk gezicht in deze dieptrieste en van alle levensvreugde onttrokken kamer. Hij nam de kisten onhandig onder zijn arm, ze wogen loodzwaar. Hij bedankte Gerry, al wist hij niet goed waarvoor en vertrok. Die avond werkte hij nog tot laat in de nacht door aan zijn kennismakingsles met 4VV. Hij moest en zou een goeie eerste indruk maken en een goeie band met zijn leerlingen opbouwen. Hij verwerkte allerlei creatieve werkvormen in zijn eerste lessen met zijn eerste leerlingen en sloot om twee uur 's nachts heel tevreden met zichzelf zijn laptop af.

Ietwat nerveus maar met veel goeie moed begon hij de dag nadien aan zijn eerste werkdag op het atheneum. Hij was goed op tijd gekomen, had zijn klaslokaal helemaal klaargemaakt voor zijn eerste les en stond nu nagelbijtend op zijn leerlingen te wachten. Rumor in de gangen, sluitende deuren en luide stemmen die aanmaanden tot stilte be- wezen dat de lessen in de klassen naast hem aanvingen. Maar in zijn klas verscheen geen enkele leerling. Hij keek door het raampje dat uitgaf op de gang, maar de gang was leeg, op een leerling met een pet die nukkig tegen een muurtje stond te trappen na. Bram kon zich wel voor het hoofd slaan. Wellicht moest hij zijn leerlingen ergens op- wachten. Hij haastte zich naar de speelplaats waar inderdaad een troepje van een vijf- tiental jongeren stond rond te kijken. Hij liep ernaartoe en stelde zich gebaast voor aan de drie leerlingen die het dichtst bij hem stonden. Hij vloekte binnensmonds. Dit was totaal niet hoe hij zich had voorbereid. Waarom had niemand hem verwittigd dat hij zijn leerlingen diende op te wachten en mee te nemen naar de klas? Hij herpakte zich snel en vroeg de leerlingen om hem te volgen naar het lokaal. Rumoerig stapte het kleur- rijke groepje de klas binnen. Een donker meisje vroeg hem hoe hij heette, drie Arabisch uitziende jongens keken hem spottend en grijnzend aan, de rest gunde hem geen blik waardig. Enkelens zaten onafgebroken op hun smartphone te snipen, anderen bleven druk in een discussie verwickeld en slechts drie leerlingen namen plaats op de stoelen. Hij stond versteld van het niterlijk van sommige gasten. Enkelens zou hij makkelijk achttien jaar schatten, of zelfs nog ouder. Bram haalde diep adem en vroeg hem met zijn meest gezaghebbende stem om plaats te nemen. Hij zorgde er wel voor dat hij vriendelijk klonk, zo had hij het zich voorgenomen en ook geoeffend. Zijn verzoek maakte niet de

minste indruk, de bele setting bleef ongewijzigd. Hij dacht even na en wandelde toen tussen de tafeltjes door, legde zijn hand vriendelijke op enkele schouders en herhaalde zijn verzoek om plaats te nemen. Dat leverde hem enkele zeer vijandige blikken op waarvan hij spontaan kippenvel kreeg, maar er waren toch ook enkele leerlingen die zuchtend en met hun ogen rollend plaatsnamen op de, met stift bekladde, versleten stoelen. Bram had al snel door dat gezag afdwingen op een agressieve manier hier niet zou werken, dus ging hij voor een derde keer naar het groepje spottend grijnzende Arabische jongens en vroeg hen nogmaals om plaats te nemen. Ze ploften met hun billen bovenop de tafel. Bram bedankte hen voor het feit dat ze extra moeite deden om hem goed te kunnen zien en ging glimlachend terug naar vooraan in de klas, hij voelde de verbaasde ogen branden in zijn rug.

En zo begon hij met knikkende knieën aan zijn les die al compleet anders was gestart dan hoe hij ze die nacht had voorbereid. Bram vertelde in het begin over zichzelf en stelde heel veel vragen. Van heel zijn nauwkeurige lesvoorbereiding kwam niks in huis, maar vijftig minuten later sloot hij toch met een redelijk goed gevoel het klaslokaal af. Op het einde had nog maar een koppig meisje geweigerd haar smartphone weg te steken. Dat zou wel goedkomen, dacht hij.

Dit was intussen al vier maanden geleden, maar als hij eraan terugsloot leek het een ver verleden. De dagen vlogen voorbij. Het was nu februari en hij had zijn eigen weg gevonden op school. Er bleken toch wel enkele fijne mensen te zitten in het bonte team van collega's. Nadia was inderdaad lief, maar hield zich erg strikt aan leerplandoelen en jaarplannen. Ze had haar klas op haar eigen manier volledig in de hand, maar het was niet de stijl waarin Bram zich kon vinden. Hij ontdekte al snel dat authenticiteit cruciaal was bij deze doelgroep. Zij accepteren simpelweg geen fakers. De dame die hem in het begin streng over haar brillette had aangekeken terwijl haar hamsterachtige kaken routinens op het snoepgoed maalden, bleek na verdere kennismaking en een wild kerstfeestje, een ongelooflijk grappige en goedlachse biologiejuf te zijn met een enorme passie voor series op Netflix, toevallig ook een van Brams favoriete vrijetijdsbestedingen. Soms mijdden ze pauzes lang aan het bespreken van reeksen die ze gelijktijdig aan het bekijken waren. Ze was een goedlachse, positieve vrouw in wiens gezelschap Bram graag vertoefde.

Lander, de sportleerkracht, bleek nog een ex-lief van zijn zus Charlotte. Met hem kon hij ongestoord roddelen over haar, ook al zagen ze haar allebei doodgraag. Lander

vroeger, Bram nog altijd en voor altijd. Ze pendelden samen tussen Brussel en Antwerpen als hun uren dat toelieten en het gelukkige toeval wilde dat ze allebei vrijdag om twee uur vrij waren en ervan profiteerden om het weekend in te zetten in een gezellig café, ahorens samen naar Berchem te sporen en het weekend met hun gezinnen door te brengen. Een gestolen moment en een welkome ontlading van de soms hectische weken op het atheneum. Lies kon het meestal maar matig appreciëren dat Bram licht in de wind thuiskwam op vrijdagavond, maar dat maakte hij altijd goed met zijn natuurlijke charme, die na vijftien jaar nog altijd niks van zijn kracht had ingeboet. Zo dacht hij er alleszins zelf over. Hij maakte er sowieso een zaak van om, als hij bij zijn gezin was, alle energie en aandacht aan zijn vrouw en twee kinderen te geven. Zijn smartphone liet hij soms een heel weekend onaangeroerd op dezelfde plek liggen. Daarin was Lies wel belevings anders.

Benny, de collega met de halve snor en de rotte tanden, en hij zouden nooit goeie vrienden worden en dat was oké. Het was alleen lastig dat ze allebei vele uren in dezelfde klassen kwamen en dus regelmatig moesten overleggen. Benny stak zijn aversie voor Bram niet onder stoelen of banken en dat zat Bram soms erg dwars. Hij kwam in vijf verschillende klassen, maar omdat hij ook titularis was van 4VV, lagen deze leerlingen hem het naauwst aan het hart. Dat Benny laatdunkend en denigrerend sprak over 'zijn' mannen, deed hem oprecht pijn. Benny weet zijn eigen incompetentie en foute aanpak compleet en totaal aan zijn moeilijke leerlingen zonder die aanpak ook maar een moment in twijfel te trekken. Dit aanpak was een onbegonnen zaak en dus had Bram dat na een halfslachtige poging al snel opgegeven en zich gefocust op zijn eigen job. Ook in zijn klas voelde hij zich goed. Hij had al snel ontdekt dat lesvoorbereidingen die tot op de minuut uitgeschreven waren puur tijdverlies waren. Vaak pikte hij in op een gesprek dat zijn leerlingen voerden, soms fluisterend, soms heel hevig en gepaard met wilde gesticulaties al tijdens het binnenkomen en ontstond er een boeiend klasgesprek over dat onderwerp. Dat kon gaan over het uitmaken met een lief, pesterijen, een moeilijke thuissituatie, het zich onveilig voelen tot drugs. Bram zorgde ervoor dat geen enkel onderwerp taboe was en dat hij in zijn woordgebruik en toon neutraal bleef en rekening hield met de smeltkroes van culturen in zijn klas. Het was niet altijd eenvoudig, maar hij was trots dat hij toch vaak hun respect wist te krijgen. De achtergronden en culturen van zijn leerlingen waren extreem verschillend, maar dat maakte het volgens hem alleen maar boeiend. In het begin hadden leerlingen het tof gevonden dat ze geen werkblaadjes

moesten invullen bij meneer Visser en stonden ze zeer wantrouwig tegenover het uiten van hun mening of het openen van hun hart, maar hij had toch hun vertrouwen weten te winnen en was zelfs van hen gaan houden, elk op hun eigen manier. Hij hoopte dat de Swa nog lang zou wegblijven door zijn burn-out, depressie of ziekte aan zijn goesting. Enkel met Laura liep het moeilijk. Laura zat vaak afwezig te staren in de klas en nam niet deel aan gesprekken, hoezeer Bram haar ook probeerde te betrekken. Soms leek ze echt te slapen, ook al waren haar ogen open. Na vier maanden had hij niet het gevoel ook maar een beetje tot haar te zijn doorgedrongen. Haar collega's stelden hem gerust met een laconiek 'Zij veroorzaakt tenminste geen last in die kutklas.' Het is maar waar je prioriteiten liggen.

Af en toe waren er ook echt momenten dat er met leerlingen van zijn klas geen land te bezwelen viel. Maandagen waren sowieso lastig. Een weekend betekent voor jongeren veel vrijheid en eindeloos veel tijd, maar dat is niet voor iedereen een geschenk. Veel jongeren ontberen een vaste structuur en afspraken en kunnen niet om met de vrijheden die ze krijgen of hebben, bij gebrek aan een volwassene in de buurt die grenzen stelt. Gisterochtend was geen uitzondering op de regel. Er was die ochtend veel tumult bij het binnenkomen en Bram had de grootste moeite om te weten te komen waar de discussie tussen Yannis en Jef over ging. Yannis was een echt straatjoch, gebard door het zware leven op pleintjes, al van jongs af aan in contact gekomen met drugs en geweld. Desondanks had hij er altijd tussenuit weten te blijven en had hij een hart van goud. Hij had zijn stagebegeleiders in het rusthuis met verstomming geslagen toen hij toonde hoe hij op een rustige en natuurlijke manier koppige en verwarde bejaarden terug in de juiste kamertjes kreeg. Jef praatte zelden over zijn persoonlijke situatie, maar in zijn leerlingvolgsysteem had Bram gelezen dat hij al sinds zijn vijfde op internaat zit en dat hij zijn moeder slechts sporadisch ziet. Zijn vader heeft hij nooit gekend. Zijn moeder was heel labiel en alle communicatie in verband met Jef verliep via de leefgroep. Toen ze allebei waren uitge-raasd, kwam Bram te weten dat de ruzie ging over een pleintje waar ze allebei dichtbij woonden. Volgens Jef was het absoluut onveilig om daar te komen en was het bovendien een stort. Yannis was in zijn eer gekrenkt omdat hij daar toch enkele goeie vrienden had 'zitten', dus zo ongezellig zal het daar wel niet zijn. Enkele leerlingen begonnen zich met de discussie te bemoeien en er ontstond al gauw een kakofonie van meningen, geraas en gerloek in allerlei talen, toonhoogtes, volumes. Bram bracht iedereen tot bedaren en kwam al snel tot het besluit dat er van lesgeven die dag niet veel in huis zou ko-

men. Hij nam zijn jas en maande zijn leerlingen aan hetzelfde te doen. Verbluft vroegen ze wat ze gingen doen en dus antwoordde Bram, alsof het de normaalste zaak van de wereld was: 'We zullen eens gaan zien hoe het daar zit!' Het was absoluut verboden om onaangekondigd met een volledige klas de school te verlaten, maar Bram stapte toch met zijn zeventien leerlingen de poort door en na een wandeling van een tiental minuten kwam het groepje aan op het pleintje waarvan sprake. Bram keek eens rond. Het zag er inderdaad erg mistroostig en ontzettend vuil uit. Overal lag afval: blikjes, sigarettenpeuken, zetels en matrassen en het houten bankje was half gesloopt. Voor de ramen van wat ooit buurtwinkeltjes waren zaten planken gespijkerd. De enige winkel die nog open was, was een nachtwinkel/internetcafé. Bram herinnerde zich de korte periode dat internetcafés razend populair waren. Toen hij een jonge twintiger was, was het de gewoonte van zo ver en zo avontuurlijk mogelijk op reis te gaan. Uiteraard liet je dat aan al je familie, vrienden en verre kennissen weten door middel van een 'massamail' waarin uitvoerig stond beschreven hoe waanzinnig mooi de zonsopgang op Bali was, hoe zoet de kokosnoten in Columbia en hoe schattig de koala's in Australië waren. Zelf deed hij hier ook gretig aan mee, terwijl hij zelf nooit de moeite deed zich door zo'n opschepperige mail, of erger nog, een blog, van een ander te worstelen. Nu iedereen het wereldwijde web gewoon in zijn broekzak had, leken internetcafés dus ook overbodig. Dit bord is wellicht nooit weggebaald omdat dit geen winkels waren die met hart en ziel werden uitgebaat, maar sneller van eigenaar wisselden dan zijn zus van lief. En dat wil wat zeggen.

De mensen die er voorbijkwamen, hielden hun blik strak naar de grond gericht en stapten snel door. Enkele jongeren, allemaal verdiept in hun eigen smartphone, zaten op de rand van een betonnen plantenbak met enkele kale, rosse struiken erin. Een dikke rat stak het pleintje over en er hing over het hele pleintje een indringende urinegeur. Alle clichés klopten. Bram kon zich op het eerste gezicht volledig vinden in de mening van Jef. Zelfs op de zonnigste lentedag, met je beste vrienden en de meest frisse pint, was dit een plek waar niks opbeurends te vinden was. Maar het was niet zijn bedoeling om iemand gelijk te geven. Om beurten liet hij zijn leerlingen aan het woord om iets aan te wijzen dat ze afstotelijk vonden, maar ze moesten er ook iets aan toevoegen dat ze wel positief vonden of voor verbetering vatbaar. Het was niet makkelijk, maar na wat aandringen en tips geven, kwam Bram aan een lijstje dat hij nauwkeurig in zijn gsm bewaarde met werkpunten voor dit pleintje. Hij had zijn leerlingen leren argumenteren,

naar elkaar luisteren en iets positiefs laten zoeken in iets dat absoluut triestig en ranzig was. Hij sloeg het lijstje op en ze wandelden terug naar de school. Zowel Jef als Yannis repten met geen woord meer over het pleintje en de sfeer was beduidend luchtiger.

Toen ze terug op school kwamen, werden ze opgewacht door Benny en Gwen, de directeur. Geen van beiden straalde ook maar iets van arbeids- of levensvreugde uit en Bram voelde de bui al hangen. Hij wierp een blik op zijn gsm en zag dat hij inderdaad al twintig minuten in het volgende lesuur zat. Het lesuur van Benny. 'Geweldig,' dacht Bram, 'nu gaan we het krijgen.' En hij kreeg het inderdaad. Benny grijnsde zijn schietkraam bloot terwijl Gwen hem, voor het oog van al zijn leerlingen, op kordate wijze duidelijk maakte dat het niet de bedoeling en zelfs absoluut verboden was om de school te verlaten en zeker samen met leerlingen en of hij het schoolreglement niet gelezen had. Bram voelde zich vernederd omdat hij dit moest aanhoren waar al zijn leerlingen bij waren. Hij excuseerde zich snel voor het niet-naleven van de regels maar vroeg of dit op een ander moment kon besproken worden. Het antwoord van de directeur maakte hem ongerust, ook al ging ze in op zijn verzoek: 'Zeker dat ik jou hierover nog wil spreken, straks na je laatste les op mijn kantoor.' Vervolgens draaide zij zich kordaat op haar hakken om en beende ferm terug naar haar kantoor. Gwen De Maesschalk was een kleine vrouw met onrustwekkende rode plekken in haar hals en een permanente frons tussen de wenkbrauwen. Als ze er minder gestresseerd zou uitgezien hebben, zou ze niet onaardig zijn om naar te kijken, maar Bram voelde alleen maar afkeer toen hij haar door de gangen zag marcheren. Het geluid van haar stevige hakken weergalmde op de gele tegels. Benny gunde hij geen blik waardig. Hij wist goed genoeg hoe een zelfgenoegzame grijns vanonder een lelijke snor en ogen die zowel leegheid als venijn konden uitstralen eruitzagen. Hij mompelde een afscheid en verdween naar de leraarskamer, zichzelf vervloekend om zijn lafheid.

Hij plofte neer op een stoel aan een computer in de werkruimte van de leraarskamer en nam zijn gsm. Hij stuurde Lies een sms'je dat hij die avond wat later zou zijn omdat hij nog op gesprek moest komen bij de directie. Hij voegde er een smiley met rollende ogen aan toe. Lies antwoordde bijna onmiddellijk dat ze hem succes wenste maar die avond om zeven uur weg moest, dus dat hij zeker daarvoor thuis moest zijn. Bram beantwoordde het berichtje met een duim en een kus. Toen daarop geen antwoord meer kwam, startte Bram de computer op en zocht op, welke gemeentebeampte verantwoordelijk was voor de ruimtelijke ordening in de gemeente waar het pleintje zich bevond. Hij

noteerde de informatie in zijn agenda en doodde de rest van zijn springuur met scrollen op Instagram en snoepen van de reuzegrote bak marshmallows die er stond, ter traktatie van een collega die veertig werd. Hij at tot hij er misselijk van werd en met lichte krampen in zijn maag vertrok hij voor het volgende lesuur.

Vijf minuten na het laatste lesuur klopte Bram op de deur van het kantoor van de directrice. Amper een ogenblik later werd de deur opengerukt alsof ze hem stond op te wachten en niet kon wachten om aan het gesprek te beginnen. 'Bram, kom binnen, ga zitten', ratelde Gwen. De rode plekken vlamden meer dan ooit. Bram moest zich dwingen om zijn blik niet gefascineerd op haar hals te houden, maar zijn baziin recht in de ogen te kijken. Ze leek bijzonder zenuwachtig, ze durfde hem amper aan te kijken, schuifelde op haar stoel en bladerde in papieren. Omdat ze verder niks zei, vroeg Bram: 'U wilde mij spreken?'

'Juist ja, Bram. Euhm, om te beginnen nog even iets over het voorval van daarstraks. Het is dus, zoals ik al had gezegd, niet de bedoeling om met de leerlingen de terreinen van de school te verlaten en al zeker niet om zonder waarschuwing aan de volgende collega, te laat terug binnen te komen.'

'Oké, dat begrijp ik. Ik was de tijd uit het oog verloren en ik vond het voor mijn les relevant om even de school te verlaten, maar ik zal voortaan zeker een uitstapfeniche drie dagen vooraf in orde brengen.'

Gwen, die niet begreep wat sarcasme was, ging onverstoorbaar verder.

'Benny heeft me trouwens gezegd dat dit niet de eerste keer was. Uw lessen, Bram, lopen vaker uit. Bovendien vindt hij, en daar kan ik alleen maar mee akkoord gaan, dat u veel te familiair omgaat met de leerlingen. Er dient een bepaalde hiërarchie behouden te blijven. Als leerkrachten zich als vrienden van leerlingen gaan gedragen, dan is het natuurlijke gezag ver te zoeken en hebben we hier binnenkort helemaal niemand meer in de hand.'

Bram stond perplex. Dat de directrice meer waarde hechtte aan roddels van collega's dan aan eigen observatie - op de vier maanden dat hij op deze school werkte had zij nog niet een keer de moeite genomen om een van zijn lessen bij te wonen - stuitte hem enorm tegen de borst. Hij haalde diep adem en glimlachte, zich wel degelijk bewust van zijn wankelende positie als tijdelijke leerkracht.

'Gwen, ik vind het jammer om dat te horen. Ik accepteer het echter niet dat ik hier word afgerekend op basis van roddels van een collega die mij niet hoort te beoordelen.'

Dit voelt als een zeer persoonlijke aanval. Ik heb mijn eigen stijl als het gaat over omgaan met leerlingen, maar ik heb wel de indruk dat die wordt geapprecieerd zonder dat die mijn natuurlijk gezag ondermijnt. Het gaat er mij niet om om populair zijn en ik wil mezelf er niet gemakkelijk vanaf maken, maar ik ben er wel van overtuigd dat leerlingen beter gedijen en leren als ze zich goed voelen in de klas. En als ik daar op deze manier voor kan zorgen, zie ik niet in waarom ik dat zou veranderen.'

Bram hoorde zichzelf deze woorden uitspreken en stond wederom versteld. Zo voor zichzelf opkomen had hij nog maar zelden gedaan. Vroeger, toen ze nog studeerden en uitgingen, was het dikwijls zijn zus geweest die voor hem in de bres was gesprongen. Hij meed van nature conflict, had een hekel aan ruzie en gaf nog liever toe dan het risico te lopen dat een discussie uit de hand zou lopen.

Ook Gwen was geschrokken van zijn betoog, dat kon hij wel zien. Ze schuifelde nog meer op haar stoel en ontweek nog meer zijn blik. Ze begon, zoals ze dat wel vaker deed, rond de pot te draaien.

Ja, maar ik wil ook niet zeggen dat je een slechte leerkracht bent. 't Is te zeggen: wij hebben sommige ouders die heel snel komen klagen en ik heb over jou nog geen klachten gehoord dus...' Bram wachtte het einde van de zin af, maar toen duidelijk werd dat dat niet kwam, drong deze opmerking, die duidelijk bedoeld was als een compliment, tot hem door. Hij trok grote ogen ogen.

'Bedoel je nu dat jouw mening écht enkel gebaseerd is op anderen, of op de afwezigheid van de mening van anderen? Ik nodig je écht eens uit tijdens een van mijn lessen en dan ben ik benieuwd naar een oordeel dat enkel en alleen van jou is.' Hij riep nu. *Het zweet stond in zijn oksels en omdat hij zich geen houding wist te geven met zijn handen, kneep hij hard in het losse vel van zijn elleboog. Hij kneep hard, pitste echt, maar omdat dit geen knooppunt van zenuwen was, voelde hij er amper iets van.*

En alsof ze ineens weer beseftte in welke functie zij aan dit gesprek, werd de frons in haar voorhoofd plots wat dieper, haar ogen wat donkerder en zette ze zelfs haar handen in haar zij, wat er nogal onnozel uitzag, aangezien ze neerzat. Ze leek op een boos cartoonfiguurtje en Bram kon haar op geen enkele manier nog ernstig nemen.

Luister eens hier, meneer Vissers, ik denk niet dat ik van u moet horen wat de inhoud van mijn job precies is. Ik heb echt wel andere dingen aan mijn hoofd. Ik vertrouw erop dat de mensen die ik aanneem hun job naar behoren doen en ik ben niet de babysitter van nieuwkomers die wat onzeker zijn en zomaar hun ding doen. Maar om-

dat ik redenen genoeg heb om aan te nemen dat er in uw klas toch een en ander misloopt, mag u mij zeker een van de komende weken in uw les verwachten.'

Bram neep harder dan ooit in de harde huid aan zijn elleboog en ergerde zich aan het door elkaar gebruiken van 'u' en 'jij' van zijn directrice. Ze deed dat alleen maar om haar punt te kunnen maken, haar incompetentie te verdoezelen, haar machtspositie te misbruiken, haar gevoeligheid voor de roddels van uitgebluste collega's te verbloemen en de aandacht af te leiden van de rode vlekken in haar hals die nu haast fluorescerend rood waren. Hij zag vanuit zijn ooghoek zijn rechterneusvleugel trillen van kwaadheid, beet op zijn onderlip, ademde diep in en antwoordde zo rustig hij kon.

'Goed, ik zal u van harte welkom beten tijdens mijn les. En als u mij nu wil excuseren, ik moet naar het station of ik mis mijn trein.' Hij stond recht en zonder te groeten liep hij, heftig zwetend op plekken waar hij nooit de aanwezigheid van zweetklieren had vermoed, haar kantoor uit. De deur liet hij open en hij rende haast naar het station, trillend van woede en luidop vloekend. Toch was hij trots dat hij van zich had afgebeten en niet zomaar over zich heen had laten lopen. Het zouden geen gemakkelijke weken worden, De Maesschalk zou hem als een aasgier in de gaten houden en zich op hem storten bij de minste fout en Benny zou op de loer liggen om de resten van zijn karkas op te eten, zoveel was duidelijk. Hij kon ook niet inschatten wat de beste strategie was om dit aan te pakken. Hij was overtuigd van zijn eigen aanpak, maar zij zat wel op de stoel van de persoon die besliste of hij mocht blijven of niet.

Zijn trein had tien minuten vertraging en Bram haalde nog snel een Snickers uit de snoepautomaat die hij in een hap naar binnen propte, wat hem een afkeurende blik van een onder echtpaar opleverde. Die beantwoordde hij baldadig met een hoofdknik die wilde zeggen dat ze zich beter niet zouden bemoeien. Snel keken ze angstig een andere kant uit.

Bram zuchtte en stootte daarmee een pinda-chocoladegeur uit. Toen kwam de trein. Afwezig keek hij uit het raam en zag hoe de hoertjes van Brussel-Noord nog altijd aan het werk waren. Hij keek echter vooral naar de mannen die daar schichtig of net zeer op hun gemak langs de vitrines liepen te windowshoppen. Opvallend veel mannen droegen een pet in deze straat. Ongeïnteresseerd bladerde Bram in een achtergelaten krant van die ochtend. Niks kon hem boeien. De conducteur wees hem op het feit dat zijn abonnement bijna ging vervallen, maar deze opmerking sloeg hij niet op. Hij was met zijn hoofd al thuis, keek ernaar uit zijn hart te luchten bij Lies. Die zou, zoals altijd

luisteren, zich heel kwaad maken en hem nadien geruststellen dat alles wel goed zou komen.

Om tien voor zeven stak hij de sleutel in het sleutelgat. Lies stond al klaar met de sleutels in haar hand en wipte ongeduldig van de ene voet op de andere. Een beetje bozig vroeg ze waar hij zolang was gebleven en dat ze hem gebeld had en ook berichtjes gestuurd. Bram had al sinds de namiddag zijn gsm niet meer vastgebald en was vergeten dat Lies weg moest. Ze gaf hem een vluchtige kus en zei tijdens het dichttrekken van de voordeur dat de kinderen slechtgezind waren, ze nog in bad moesten en dat de oudste gestraft was en dus geen tv mocht kijken. Die blijde boodschap mocht Bram brengen.

Moedeloos en kwaad smet hij zijn rugzak tegen de hoek van de trap en slofte de huiskamer binnen. Daar was het een slagveld. De tafel was nog niet afgeruimd, overal zat broccoli. Cyriel, de oudste, stond krijsend in de hoek en Polly was bezig om stukjes aardappel die onder haar eetstoel waren gevallen in de gaatjes van de duplo-blokken te duwen. Beiden waren ze groen tot achter hun oren en overduidelijk bekaf van de dag. Bram vond het jammer dat het sociaal niet aanvaard was om als volwassene op dezelfde manier te reageren als een zes- of anderhalfjarige als je slechtgezind of moe was. Maar toen hij de blijde blik van zijn dochter zag, klaarde hij een beetje op en haalde diep adem. Hij kietelde Polly aan haar buikje en tilde haar op zijn arm. Zo hurkte hij bij zijn zoontje neer en wenste hem goeienavond. Hij kreeg hiervoor een mep tegen zijn kaak en een uitgestoken tong. Onmiddellijk kwaad worden zou de boel finaal doen ontploffen, dus raapte Bram al de moed die hij kon vinden bij elkaar en probeerde ook een kriebel-aanval bij Cyriel. Na een klein protest, ging ook hij overstag en even later stapte Bram met zijn twee joelende kinderen onder de armen naar boven, richting bad. Het bad deed wonderen voor het humeur van de zesjarige jongen, temeer omdat zijn vader niet het minste bezwaar maakte tegen storm op zee. Pick your battles. Toen ze rozig en frisgewassen in hun pyjamaatjes klaar zaten voor het verbaaltje, voelde Bram zich uitermate geslaagd als vader. Jammer dat hij hier nooit een functioneringsgesprek voor kreeg. Hij vertelde drie verbaaltjes en zonder het minste protest legde hij zijn twee kinderen in bed.

Hij ging met een zachte kinderhanddoek over de rand en vloer van de badkamer en daarna met een vod over de vloer van de keuken. Hij ruimde de tafel af en laadde de vaatwasser in, negeerde de duplo-blokken met aardappel compleet en plofte in de zetel.

Op zijn telefoon zag hij inderdaad een gemiste oproep en een berichtje van Lies. Het leek wel een hulpkreet: *Kutdag op het werk en nu twee onhandelbare kinderen. Please,*

kom snel naar huis. Om zeven uur ben ik weg.' Hij zuchtte. Kutdag, kan je wel zeggen. Hij ergerde zich omdat ze geen rekening had gehouden met het feit dat ook hij een drukke job had die veel van hem eiste en dat ze niet had gevraagd hoe zijn gesprek ging. Ze leek in het algemeen wat afwezig de laatste tijd. Hij nam zich voor dit weekend nog eens goed met haar te pruten. Uitgebreid, zoals vroeger. Zaterdag niet uiteraard, dat was uitgesloten. Misschien tijdens een mooie wandeling op zondag, wanneer Cyriel naar de jeugdbeweging was. Dan kon Polly in haar buggy een dutje doen. Hij fleurde een beetje op bij het vooruitzicht naar deze gezellige activiteit waarbij ze nog eens écht tijd zouden maken voor elkaar.

Na een beetje doelloos zappen, viel hij al snel in slaap en werd rond elf uur gewekt door Lies. Ze gingen zonder nog veel te zeggen naar boven en hij viel in een diepe, droomloze slaap.

De volgende morgen kon hij slechts met veel moeite uit bed komen waardoor hij zich door de ochtendroutine moest haasten, iets wat hij niet graag deed. Lies' telefoon leek weer aan haar hand vastgeplakt, maar hij vond de moed niet om er weer iets van te zeggen, zeker niet tijdens de 'ochtendspits'. Vijf minuten minder dan de tijd die nodig was om comfortabel al zijn haltes af te handelen, trok hij de voordeur dicht en haastte hij zich naar het kinderdagverblijf. Polly vond het heerlijk om wild rondgereden te worden in haar kindervagen. Haar lach was van een ongekende klaterende helderheid. Het was veruit zijn lievelingsgeluid.

Het vierde mailtje dat hij opende was van Gwen, de directrice. Het onderwerp vermeldde 'Uitstappenfiches'. In haar mailtje zette ze nog een keer alle geldende afspraken wat betreft uitstappen met leerlingen op een rij, wat natuurlijk handig was voor leerkrachten die nog niet op de hoogte waren. Het was echter de openingszin van haar mail die Bram met de ogen deed rollen: 'Blijkbaar zijn nog niet alle collega's op de hoogte van de afspraken die dienen nageleefd te worden wat betreft uitstappen, dus daarom zet ik ze graag nog een keer voor jullie op een rijtje...'. Hij grinnikte bij het ontdekken van de dt-fout in haar mailtje en achtte haar hierdoor nog minder dan na het gesprek van gisteren, waarna hij vond dat hij geen eerlijke kans kreeg op school. Ook al stond het er niet letterlijk, hij had het gevoel dat ze hem te kijk zette

voor al zijn collega's. Met een kramp in zijn maag stak hij zijn telefoon weer weg en zat apathisch de rest van de rit uit.

Dinsdag was een drukke lesdag met lessen in veel verschillende klassen. Hij was permanent op zijn hoede, verwachtte dat Gwen op gelijk welk moment een van zijn klassen zou komen binnengemarcheerd, gewapend met een notitieboekje en een tunnelvisie. Hij had al spijt van zijn voorstel tot inspectie, omdat hij het gevoel had dat ze niet met een constructieve houding zou komen kijken, maar zich zou focussen op elk negatief puntje dat kon worden uitvergroot. Maar zijn directrice liet zich van de hele dag niet zien en na het zesde lesuur vertrok Bram weer huiswaarts.

Toen hij in de trein zat en zijn telefoon nam, zag hij dat er in de groepsapp van zijn vriendengroep zesendertig berichtjes waren gepost die hij nog niet had gelezen. Hij had wel verwacht dat er deze week, in de aanloop naar zaterdag, veel actie zou zijn in deze, door het jaar eerder passieve groep. De berichtjes begonnen met een praktische vraag van Luc (Lux), die vroeg wanneer ze zouden afspreken in De Vaantjes, hun stamcafé al vanaf hun vijftiende. Al zijn vrienden hadden een bijnaam die al bijna twintig jaar door henzelf als totem werd gedragen maar nog slechts in zeer beperkte kring werd gebruikt. Brams bijnaam was Sooj, de naam van zijn vader Joos omgekeerd. Soms kon het heel simpel zijn en onschuldig. De samenstelling van hun groep was al jaren ongewijzigd, ook al was dat ondertussen meer uit gewoonte. De enige activiteit die jaarlijks werd bijgewoond, de Chirofuif, leek meteen ook de bestaansreden van hun groepje. Verder was iedereen zijn eigen weg gegaan en werd het contact beperkt tot dronken vrijgezellenavonden, nadien uitbundige huwelijksfeesten en vervolgens brave babyborrels waarop telkens weer plechtig werd gezworen het contact grondiger te onderhouden. Zijn beste vriend Bart (Batman) zag hij wat vaker, maar ook daar gingen soms maanden overheen. Dat was niet erg, ze wisten wat ze aan elkaar hadden. De praktische afspraken waren snel gemaakt: om acht uur 's avonds zouden ze afspreken in het café en nadien gingen ze samen naar de fuif. De resterende dertig berichtjes waren memes en onnozele moppen, vooral van Steven (De Poep) en Jef (De Vetskak), bijnamen waarvan Bram blij was dat hij ze niet moest

meezeulen. Steven en Jef droegen hun bijnaam echter met trots en elk jaar op de fuif kwam het verhaal weer naar boven hoe ze deze plastische geuzennamen verworven hadden. Ook dat was traditie. Iedereen kon intussen het verhaal al mee-lippen, ook al werd het elk jaar aangedikt met details die al lang niet meer klopten, zodat de waarheid net zoals de herinnering jaar na jaar verder wegdreef.

Bram keek naar buiten, het was een mooie februaridag, helder maar koud. Hij zou straks zeker nog een toertje gaan lopen om zijn hoofd vrij te maken. Hij dacht even na en stuurde een gifje terug van een zwarte man met een indrukwekkende snor, gehuld in een nauw aansluitend turquoise badpak met korte, strakke broekspijpjes, die energiek enkele aerobic-moves toonde, vergezeld van de boodschap 'zin in'. Hij was geen man van veel woorden en zijn meme leverde binnen de halve minuut antwoord van drie vrienden op in de vorm van een emoji met tranen van het lachen. Hij kon zich niet herinneren wanneer hij de laatste keer tot tranen toe had gelachen. Die emoji werd gebruikt wanneer iemand iets heel grappig vindt, maar in werkelijkheid zitten ze onbewogen naar hun scherm te staren of in het beste geval te glimlachen. Bij Lies was dat de laatste tijd wel anders. Die had een permanente, ietwat ondeugende grijns op haar gezicht als ze naar haar scherm staarde. Hij nam zich voor toch eens echt met haar te praten want hij had een akelig voor gevoel dat er iets mis was.

Hij stapte uit in het station van Antwerpen-Berchem en pikte zijn kinderen op. Hij parkeerde hen op de grote speelmat in de keuken, zette de grote deur open die uitgaf op hun kleine tuintje voor wat frisse buitenlucht en ging zelf aan de slag voor het avondeten. Hij zette een playlist op met allemaal liedjes van in zijn Chiropriode, en de muziek bracht hem meteen in een andere, meer feestelijke stemming. Gwen, Lies en al zijn zorgen van op school verdwenen naar de achtergrond en neuriënd en heupwiegend begon hij groenten te snijden.

Niet veel later kwam Lies thuis. Ze stak haar hoofd om de hoek en zei: 'Dat ruikt hier lekker!', gaf hem een kus en zag toen de twee kinderen zitten voor de open deur. Mopperend sloot ze de deur. 'Het is dat we gratis verwarmen en dat de dokter niks kost', zei ze cynisch, en in een beweging

zette ze zijn muziek een pak stiller. Dat was veel commentaar in enkele seconden, vond Bram. Maar ze leek best goedgezind, dus hij maakte geen opmerkingen. Hij wist bovendien hoe Lies dacht over de jaarlijkse Chiro-fuif. Ze gunde hem zeker wel de tijd met zijn vrienden, maar vorig jaar had ze er toch een opmerking over gemaakt dat het toch wat raar werd dat een bende mannelijke dertigers op een jongerenfuif onnozel stond te doen. Bram kon er de vinger niet opleggen waar precies het probleem zat. Maar dat ene weekend op het jaar zou niemand hem afpakken. Hij maakte dan maar het grapje dat hij daar nooit de oudste zou zijn, want zijn ouders én al die van zijn vrienden kwamen ook nu nog elk jaar een shift bonnetjes verkopen. Er waren blijkbaar geen grenzen aan hun engagement voor de Chiro. De piepjonge leidsters en leiders van de jeugdbeweging vonden het geweldig om met deze zestigers die ze ‘schattig’ vonden, selfies te nemen en dat lieten die zich zeer welgevalen.

Toen Bram zijn plannen voor het rondje lopen kenbaar maakte, maakte Lies, tot zijn lichte verbazing, niet het minste bezwaar.

Tijdens het eten vertelde Bram over zijn aanvaring met zijn bazin, maar hij werd telkens onderbroken door Cyriel die iets wilde vragen over het voedingspatroon van dinosaurussen en door Polly die had ontdekt dat eten niet enkel diende om in speelgoed te duwen, maar dat je dat ook gewoon kan katapulteren met een lepel. Lies bleef bij zijn relaas, voor haar doen, opvallend kalm, wat Bram wat teleurstelde. Normaal was zij zijn bondgenoot als hem onrecht werd aangedaan. Ze kon zeer heftig reageren op onrechtvaardigheid, een passie die hij altijd had bewonderd in zijn vrouw. Ze was ook niet bang om het op te nemen voor iemand die onheus behandeld werd. Zij was degene die al op de barricaden stond nog voor hij zijn jas aan had kunnen trekken. Nu reageerde ze nogal koeltjes, waardoor Bram ook begon te twijfelen of het echt allemaal wel zo erg was en of hij zelf niet overdreef.

Toen ging zijn telefoon. Het was een video-oproep van zijn zus Charlotte, die voor geen meter geïnteresseerd was in haar broer, maar onmiddellijk haar petekind aan de lijn sommeerde om te vragen wat die graag voor zijn nakende verjaardag wilde krijgen. De klik die Charlotte en Cyriel

hadden, was aandoenlijk om te zien. Het geduld dat Charlotte wel aan de dag kon leggen om naar zijn uitgebreide uiteenzettingen over dinosaurussen te luisteren, was ongezien. Normaal was zij permanent onrustig, maar haar favoriete kleuter bracht haar helemaal tot rust. Cyriel verdween met Brams telefoon naar de living, Lies bracht Polly naar bed en Bram begon de tafel af te ruimen.

Nadat alles min of meer aan kant was, liep hij naar boven om zijn sporttenue aan te doen. Hij zag dat Polly's deur al dicht was en toen hij de slaapkamer binnenkwam, schrok Lies en sloot in een reflex, te snel, haar telefoon af. Lachend vroeg hij of hij haar had betrappt op het sms'en met haar minnaar en haar verontwaardigde reactie was allerminst geruststellend. Lies stak snel haar telefoon in haar achterzak en ging weer naar beneden, waar Cyriel intussen het videogesprek had afgesloten en bezig was met een berichtje naar oma te sturen dat uitsluitend uit emoji's bestond, waaronder opvallend vaak het lachend drolletje. Bram kwam weer beneden in zijn loopkledij, nam de gsm van Cyriel over en vertrok voor een grote toer. Daar was hij aan toe. Hij zette opnieuw zijn playlist op en zette het volume zo hard hij kon. Hij vertrok te snel, dat was al na vijfhonderd meter duidelijk, maar er zat zoveel vast in zijn hoofd en zijn lijf dat hij bleef rennen. Zijn hartslag ging door het dak, maar hij kon niet stoppen. Met een verbeterd blik en verzuurde benen passeerde hij de spoorwegbrug en liep naar het park waar hij zijn gewoonlijke rondje liep. Er waren veel joggers op pad, maar hij keek niemand aan, hij was in gedachten verzonken en probeerde de muziek het te laten overnemen. Zijn benen liepen nu op automatische piloot en hij wist nu al hoe ze morgen zouden aanvoelen. Toch kon hij niet stoppen en begon hij aan een tweede rondje door het park. Het was al donker en de koude lucht sneed in zijn keel en brandde in zijn longen. New Radicals zongen *'You get what you give'*, en hij vroeg zich af of dit waar was. Plots was zijn hoofd weer bij Gwen en met Lies, die toch echt wel verdacht deed. Hij vroeg zich af of ze hem zou kunnen bedriegen. Ze hadden het toch goed samen? Hij was toch een betrokken man? Waar schoot hij tekort? Hij begon aan alles te twijfelen, nog het meest aan zichzelf. Zonder het te merken, begon hij nog harder te lopen, verbeterd, met

een pijnlijke grimas om zijn mond. Enkel fysieke pijn zou de gedachten in zijn hoofd kunnen verdrijven, zo dacht hij.

Toen hij zijn straat weer indraaide, speelde net 'Debonair' van Afghan Whigs, een lied waar hij mooie, doch uitsluitend dronken, herinneringen aan had. Hij in de armen van zijn vrienden, naar het einde van de avond toe, allemaal ladderzat, in een grote kring, de tekst, of toch een eigen interpretatie ervan, van het lied met volle overgave brullend, elkaar ondersteunend en recht houdend. Zaterdag. Zin in. Hij wachtte op de koude stoep tot het lied gedaan was en ging dan naar binnen.

Lies schrok toen ze hem zag. 'Bram, jij ziet lijkkleek. Hoe hard heb jij gelopen?' Ze kende zijn grenzen en wist wanneer hij te ver ging. Hij zakte ineem tegen de muur en stak zijn hoofd tussen zijn knieën om de misselijkheid te bedwingen. Het zweet droop van zijn hoofd tussen zijn benen op de grond. Hij probeerde het op te vegen met zijn vinger, maar hij verspreidde het zoute plasje alleen maar wat op het parket. Lies gaf hem een groot glas water dat hij gulzig opdronk. In een teug was het leeg en zijn misselijkheid begon wat weg te trekken. Er dansten stofjes voor zijn ogen en hij kneep met de vingers van een hand zijn ogen dicht, maar de stofjes bleven. Hij boerde achter zijn hand, de slok was te groot en er kwam een beetje terug in zijn mond. Water vermengd met zijn halfverteerde avondeten. Hij kon nog net het zure goedje terug inslikken. Walgelijk. Hij ging met zijn hand door zijn haar en trok de oortjes uit zijn oren. Met veel moeite hees hij zich recht en strompelde de trap op. De stijfheid in zijn benen was al aanwezig, dat belofde voor morgen. Hij zette de douche zo heet hij kon verdragen en nadat hij zich had gewassen bleef hij nog ruim tien minuten staan onder de warme straal. Daarna draaide hij razendsnel de knop om tot die niet verder kon en genoot hij van het schokeffect dat de ijskoude straal op zijn verwarmde lijf veroorzaakte. Rillend stapte hij de douche uit en droogde zich af. Hij deed een comfortabele joggingbroek aan en ging naar beneden. Daar vond hij Lies, opgekruld in de zetel en weer helemaal verdiept in haar telefoon. Een beeld dat hij al gewoon begon te worden. Hij ging aan tafel zitten en klapte zijn laptop open. Hij had morgen een lesvrije dag, maar hij had nog wat voorbereidend werk voor

school. Die dag had hij met zijn leerlingen een mailtje opgesteld naar de ambtenaar van ruimtelijke ordening van de gemeente. Keer op keer stond hij versteld van de erbarmelijke spelling van de jongeren in zijn klas. Hijzelf was hypergevoelig aan dt-fouten en aan het verkeerdelijk gebruik van 'heten' en 'noemen', maar dat waren kof-en spreekwoordelijke schepen die hij had moeten laten varen, die strijd was in zijn klas onbegonnen werk. Maar ook bij zijn collega's en blijkbaar dus ook bij zijn baas, waren deze fouten schering en inslag. Hij vroeg zich af of het werkelijk allemaal zo belangrijk was. Hij had dus aardig wat verbeterwerk gehad bij het concept dat zijn leerlingen hadden opgesteld, maar hij had de verwoording zo authentiek mogelijk gehouden. Hij las het mailtje nog een laatste keer na en verzond het naar de bevoegde persoon.

Daarna ging hij bij Lies in de zetel zitten en zette een Netflix-reeks op die ze allebei volgden. Hij ging helemaal op in de reeks, maar toen hij even opzij keek, zag hij dat Lies alweer met een half oog op haar gsm zat te tokkelen. Hij keek haar aan met een wenkbrauw opgetrokken, en toen ze hem zag kijken, legde ze snel, betrapt, haar telefoon weer weg. 'Is er iets dat ik moet weten?' vroeg Bram ten slotte, hij keek haar strak aan. 'Nee, gewoon druk op het werk', klonk het flauwe excuus. Ze zag eruit alsof ze zelf beseftte hoe lullig deze uitleg klonk. De rest van de avond raakte ze haar telefoon niet meer aan en in de helft van de tweede aflevering lag ze te slapen met haar hoofd op de rand van de zetel. Bram maakte haar zachtjes wakker en samen gingen ze naar boven.